

2.2.2017

Statistikcentralen

Utredning över Ålands ekonomiska system

Bakgrund

Ålandskommittén håller på att förnya Ålands ekonomiska system i anslutning till förnyandet av självstyrelselagen för Åland. Kommitténs mandatperiod löper ut den 30 april 2017. Kommittén ska i enlighet med sitt uppdrag föreslå åtgärder för utveckling av landskapets ekonomiska självstyrelse.

Ålands självstyrelse och ekonomiska system har aktualiserats i samband med förnyandet av social- och hälsovården som främst gäller fastlandet, speciellt i samband med valet av finansieringsmodellen. Eftersom organiseringsansvaret för social- och hälsovårdstjänsterna överförs från kommunerna till landskapen förflyttas en del av förvärvsinkomstbeskattningen från kommunerna på fastlandet till staten, vilket betyder att statsbeskattningen utökas och kommunala beskattningen sänks i motsvarande mån. För att minimera reformens konsekvenser för Ålands del tar man inom statsbeskattningen i bruk ett särskilt skatteavdrag för personer bosatta på Åland.

Vid regeringens och Ålands landskapsregerings gemensamma strategimöte den 21 november 2016 beslutade man att låta utföra en utredning över de ekonomiska förbindelserna mellan landskapet och riket. Utredningen ger täckande och opartisk information om läget med den offentliga ekonomin på Åland, som sedan kan utgöra grunden för regeringens och riksdagens diskussion om läget med Åland.

Syftet med utredningen

Utredningen ska resultera i en, på utfallsdata baserad, översikt av läget i den offentliga ekonomin i landskapet Åland sedan år 2000. Utredningen ska beskriva landskapet Ålands ekonomiska system och inkomstöverföringarna mellan riket och landskapet samt sammanställa uppgifterna om de direkta och indirekta skatter som influtit på Åland, landskapets och kommunernas upplåning samt offentliga inkomstöverföringar till åländska privatpersoner, sammanslutningar och företag. Dessutom ska landskapet Ålands och de åländska kommunernas ekonomiska ställning jämföras med landskapens och kommunernas dito på fastlandet.

Informationskällor och metoder

Uppgifterna om inkomstöverföringar, skatter och låntagning inom den offentliga sektorn fås från statens bokslutsuppgifter och administrativa register, främst från Skatteförvaltningen, Statskontoret, FPA och Statistikcentralen. Uppgifterna om företagsstöd som betalats åt företag fås från ämbetsverk och myndigheter som lyder under arbets- och näringsministeriet. Dessutom utnyttjas regionala räkenskaper som Statistikcentralen insamlat.

Uttredare	Finansministern ger Statistikcentralen i uppdrag att genomföra utredningen. Själva utredningen utförs av en arbetsgrupp som Statistikcentralen utnämner skilt. Referensgruppen för projektet ska vid behov bistå vid utredandet och er-hållandet av uppgifter. Referensgruppen kommer inte att påverka innehållet i utredningen. Statistikcentralen svarar för innehållet i utredningen.
Tidsplan	Arbetet inleds omedelbart och det blir färdigt senast den 31 mars 2017. Utredningen publiceras både på finska och på svenska.
Kostnadsberäkning	Finansministeriet betalar 25 000 euro åt Statistikcentralen för utredningen efter att utredningen blivit färdig och att den uppfyller undersökningsmålen. Dessutom reserveras 5 000 euro till rese- och översättningsutgifter (debitering ur finansministeriets omkostnadsmoment 28.01.01).
Referensgruppen	Utredningen understöds och främjas av en referensgrupp med följande medlemmar från finansministeriet, Ålands landskapsregering, Statistikcentralen samt Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB): Elina Pylkkänen (ordf.), skatteavdelningen, finansministeriet Jan Nokkala, Statistikcentralen Jouko Kinnunen, ÅSUB Aku Alanen, utomstående konsult (Statistikcentralen ända till 2016) Filip Kjellberg, skatteavdelningen, finansministeriet Petri Syrjänen, budgetavdelningen, finansministeriet Reetta Varjonen-Ollus, skatteavdelningen, finansministeriet Robert Lindblom, Ålands landskapsregering Niclas Slotte, Ålands landskapsregering Referensgruppen kommer att sammanträda ungefär två gånger under projektets gång. Referensgruppsmedlemmarnas resekostnader kommer inte att ersättas ur projektanslagen. Ersättning betalas enbart för sådana resekostnader som hänför sig till utredningar där Statistikcentralen behöver hjälp med er-hållande av och utredning av information.

Finansminister

Petteri Orpo

Statssekreterare såsom kanslichef

Matti Hetemäki